

การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ปณณวิชัย ไบกุลลาบ¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

อนุ เจริญวงศ์ระยับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สวนีย์ เสริมสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สุขแก้ว คำสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พัชรารัตน์ มีทรัพย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทความวิจัย

รับต้นฉบับ: 18 พฤษภาคม 2564 วันที่แก้ไข: 7 มีนาคม 2565 วันตอบรับ: 14 มีนาคม 2565

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ดำเนินการประเมินใน 4 ด้านคือ ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาครู จำนวน 12 คน ครู จำนวน 12 คน และนักเรียนจำนวน 12 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 192 คน ของโรงเรียนโรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนบ้านคลองตะเข้ และโรงเรียนวัดปรังรัก อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบ จำนวน 12 ฉบับ และแบบสอบถาม วัดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และการทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โดยประเมินจากความคิดของการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการของ นักศึกษาครู และครู ที่เกี่ยวกับผู้บริหาร ครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และงบประมาณ ในภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินกระบวนการด้านผลผลิต โดยการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการของ นักศึกษาครู และครู ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการวางแผน การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการศึกษา ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้ หลักสูตรท้องถิ่น ของนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนบ้านคลองตะเข้ และโรงเรียนวัดปรังรัก จำนวน 12 กลุ่ม จำนวน 192 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้ง 12 กลุ่ม

4. ผลการประเมินด้านผลกระทบ โดยการเปรียบเทียบจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลังเรียน โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น ของนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนบ้านคลองตะเข้ และโรงเรียนวัดปรังรัก จำนวน 12 กลุ่ม จำนวน 192 คน โดยนำผลคะแนนที่ได้จากการวัดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้ง 12 กลุ่ม

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ การประเมินเชิงระบบ

¹การติดต่อและการร้องขอบทความนี้ กรุณาส่งถึง ปณณวิชัย ไบกุลลาบ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม E-mail: adulbaikularb@hotmail.com

EVALUATION OF THE INTEGRATED LOCAL WISDOM CURRICULUM AND INSTRUCTION IN KONG KRAILAT DISTRICT, SUKHOTHAI

Punnawit Baikularb¹

Pibulsongkram Rajabhat University

Sukkaew Comeson

Pibulsongkram Rajabhat University

Anu Jarernvongrayab

Pibulsongkram Rajabhat University

Phutcharawalai Meesup

Pibulsongkram Rajabhat University

Sawanee Sermsuk

Pibulsongkram Rajabhat University

Research Article

Received: 18 May 2021   Revised: 7 March 2022   Accepted: 14 March 2022

This research aims to evaluate the use of local curriculum for integrated learning management in Kong Krailat district, Sukhothai. The evaluation was conducted in four aspects: input factor, process, productivity, and impact. The target group consists of 12 pre-service teachers, 12 teachers, and 12 student groups, totaling 192 students in Watboat School, Ban Khlong Takae School, and Watprakrak School in Kong Krailat District, Sukhothai. The research tools were 12 tests and one questionnaire to measure awareness of the conservation of local wisdom. The statistics used for data analysis were mean (M), standard deviation (S), and t-test dependent.

The results of the research were as follows:

1. In general, the results on the input aspect evaluated by the ideas of using the integrated local curriculum of pre-service teachers and teachers concerning administration, teachers, media, materials, equipment, learning resources, and budgets overall was at a high level.

2. The results of the process evaluated by using the integrated local curriculum of pre-service teachers and teachers concerning planning, learning management, and educational measurement and evaluation, in general, were at a high level.

3. The results on production compared with the mean of pre-test and post-test achievement by using the local curriculum of 12 student groups, 192 students in total, in Watboat School, Ban Khlong Takae School, and Watprakrak School in Kong Krailat district, Sukhothai, showed that the students' learning achievement before and after learning using local curriculum were significantly different at the 0.05 level. After learning, the academic achievement is higher than before learning in all 12 groups.

4. The results of the impact compared by the conscience in preserving local wisdom after learning by using the local curriculum of the 12 student groups with 80% criteria showed that the conscience of local wisdom conservation after learning by using the local curriculum of students was higher than the criteria of 80% in all 12 groups.

Keywords: Assessment of the curriculum, Integrated Local Wisdom Curriculum, A systematic Evaluation

---

¹Correspondence concerning this article and requests for reprints should be addressed to Punnawit Baikularb, Pibulsongkram Rajabhat University E-mail: adulbaikularb@hotmail.com

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 27 ไว้ว่า “คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และในวรรคสองกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระในหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับประชาชนชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักชุมชนที่ตนอาศัยอยู่มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนของตน ตลอดจนมีความเข้าใจรู้เท่าทันกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ทั้งนี้เพื่อที่จะให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวจะกระทำได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้รู้ในท้องถิ่นร่วมกำหนดหลักสูตรและร่วมทำการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สถานศึกษาและผู้เรียนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ และต้องมองหาผู้ที่มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ มาถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กหรือให้เด็กไปเรียนรู้จากบุคคลนั้นๆ (ทิพย์ หาสาสนศรี, 2548)

ด้วยความสำคัญดังที่ได้กล่าวมา คณะผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ จากการวิจัยพัฒนาสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและการวิจัยในชั้นเรียนแก่นักศึกษาคู และการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบบูรณาการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของชุมชน (ปณณวิชัย ไบกุลลาบ และคณะ, 2560) มาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งการประเมินหลักสูตรเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนคุณภาพของการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร ช่วยชี้แนะแนวทางการปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (มารุต พัฒนา, 2558) เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งควรมีการกำกับติดตามผลการใช้หลักสูตรเพื่อพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่จะประเมิน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537) ในการประเมินหลักสูตรโดยทั่วไปจะพิจารณาเกี่ยวกับบริบทหรือความพร้อมของหน่วยงานหรือองค์กร ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (สุขแก้ว คำสอน, 2559) ซึ่งเป็นไปตามหลักการ และแนวคิดของวิธีการเชิงระบบ โดยทุกระบบต้องมีองค์ประกอบหรือสิ่งต่างๆ เพื่อดำเนินงานสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้และภายในระบบจะมีองค์ประกอบที่ประกอบดังนี้ สิ่งป้อนเข้าไป (Input) กระบวนการ (Process) ผลงาน (Output) หรือ ผลผลิต (Product) (อุทัย บุญประเสริฐ, 2546)

ในการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นการศึกษาการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัยได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย นักศึกษาคู ครู และนักเรียน ของโรงเรียนโรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนบ้านคลองตะเข้ และโรงเรียนวัดปรักกร อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย เพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ ประกอบด้วย การประเมินในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินในด้านผู้บริหาร ครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และงบประมาณ

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาครู จำนวน 12 คน และครู จำนวน 12 คน และนักเรียน จำนวน 192 คน ของโรงเรียนโรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนบ้านคลองตะเข้ และโรงเรียนวัดปรักกรัก อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาครูและครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่นในด้านปัจจัยนำเข้า มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 14 ข้อ ขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และการประเมินหลักสูตร 2) กำหนดประเด็นในประเมินหลักสูตรในด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และงบประมาณ 3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาซึ่งผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง +0.67 ถึง +1.00 4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาครู และครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค เท่ากับ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสอบถาม เพื่อทำการประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินในด้านผู้บริหาร ครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และงบประมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการประมวลผลข้อมูลทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ใช้เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังต่อไปนี้

ระดับค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50-5.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านกระบวนการเป็นการประเมินในด้านการวางแผน การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาครู จำนวน 12 คน และครู จำนวน 12 คน รวมจำนวน 192 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ ขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือ

ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ การสร้าง การมีส่วนร่วมของชุมชน และการประเมินหลักสูตร 2) กำหนดประเด็นในประเมินหลักสูตรในด้าน กระบวนการ ได้แก่การวางแผน การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการศึกษา 3) นำแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง +0.67 ถึง +1.00 4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาครู ครู ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค เท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการวางแผน การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการศึกษา ในการใช้ หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการประมวลผลข้อมูลทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

3. การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านผลผลิต เป็นการประเมินในด้านผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่นักศึกษาครูและครู พัฒนาขึ้น

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา คือ กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา คือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นของ โรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนบ้านคลองตะเข้ และโรงเรียนวัดปรีกรัก ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 4 และ 5 รวม 12 ห้องเรียน นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 192 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียนสำหรับนักเรียนที่ เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นจำนวน 12 ฉบับ โดยแต่ละฉบับมีคุณภาพ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุและการเลือกใช้ ใช้สำหรับทดสอบก่อน เรียนและหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.38 ถึง 0.69 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ ระหว่าง 0.28 ถึง 0.56 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.85

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ขยายพันธุ์พืช ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.46 ถึง 0.69 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.27 ถึง 0.76 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.88

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของวัสดุ ใช้สำหรับทดสอบก่อน เรียนและหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.41 ถึง 0.75 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ ระหว่าง 0.22 ถึง 0.91 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.83

ฉบับที่ 4 แบบทดสอบรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง โครงสร้างพืช ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.36 ถึง 0.73 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.74 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.83

ฉบับที่ 5 แบบทดสอบรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัว ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียน และ หลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่

ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.70 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.87 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.84

ฉบับที่ 6 แบบทดสอบรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารและสมบัติของสาร ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.36 ถึง 0.73 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.58 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.83

ฉบับที่ 7 แบบทดสอบรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.78 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.87 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.87

ฉบับที่ 8 แบบทดสอบรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปเรขาคณิต ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.71 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.63 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.86

ฉบับที่ 9 แบบทดสอบรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ปริมาตรและความจุ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.46 ถึง 0.69 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.31 ถึง 0.61 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.79

ฉบับที่ 10 แบบทดสอบรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยม ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 0.73 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.83 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.79

ฉบับที่ 11 แบบประเมินทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 0.73 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.29 ถึง 0.85 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.90

ฉบับที่ 12 แบบทดสอบภาคปฏิบัติสำหรับทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปฏิบัติเป็นรายบุคคล ใช้วิธีการถาม ตอบระหว่างครูและนักเรียน โดยมีคำถามทั้งหมด 5 เรื่อง โดยประเมินการออกเสียง ความคล่องแคล่วในการพูด และความถูกต้องของการพูด โดยมีหลักเกณฑ์ให้คะแนนแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ดีมาก(4) ดี(3) พอใช้(2) ปรับปรุง(1) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล นักศึกษาครู และครูร่วมกันดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการประมวลผลข้อมูลทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และการทดสอบที่แบบไม่อิสระ (t-test dependent)

4. การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านผลกระทบ เป็นการประเมินในด้านจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา คือ กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา คือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น ของโรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนบ้านคลองตะเข้ และโรงเรียนวัดปรกกรัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 3 4 และ 5 รวม 12 กลุ่ม นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 192 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ให้คะแนนเป็น ข้อละ 1 2 และ 3 คะแนน ขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การวัดจิตสำนึก การวัดจิตพิสัย 2) กำหนดประเด็นในการวัดจิตสำนึก และระดับการวัดจิตสำนึก 3) นำแบบวัดที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาซึ่งผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง +0.67 ถึง +1.00 4) นำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดโสภณที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน มีค่าอำนาจจำแนกมีค่าเท่ากับ 0.39 ถึง 0.76 และค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบวัดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 20 ข้อ แบบ 3 ตัวเลือก ให้คะแนนแบบ 3 2 และ 1 คะแนน ไปให้นักเรียนทั้ง 12 กลุ่มที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการทำแบบวัดโดยใช้เวลา 30 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการประมวลผลข้อมูลทางสถิติซึ่งมีการประมวลผลเป็นขั้นตอนโดยใช้การทดสอบที่เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการประมวลผลข้อมูลทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และการทดสอบที (t-test one sample) เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

ผลการวิจัย

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

1.1 การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินในด้านผู้บริหาร ครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และงบประมาณ เป็นดังนี้ ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ ด้านปัจจัยนำเข้า (n = 24 คน)

รายการ	M	S	ระดับความคิดเห็น
ด้านผู้บริหาร			
1. มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานด้านวิชาการ	4.21	0.72	มาก
2. มีวิสัยทัศน์ภาวะผู้นำและความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน	4.29	0.69	มาก
3. ความมุ่งมั่นทุ่มเท อุทิศตนให้แก่การพัฒนาโรงเรียน	4.08	0.65	มาก
รวม	4.19	0.19	มาก
ด้านครู			
4. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตร	4.13	0.54	มาก

รายการ	M	S	ระดับความคิดเห็น
5. มีความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอน	4.13	0.58	มาก
6. แสวงหาและนำความรู้ใหม่ๆ มาใช้สอน	3.67	0.48	มาก
รวม	3.97	0.26	มาก
ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้			
7. มีเอกสารหลักสูตร/คู่มือ	3.96	0.89	มาก
8. มีห้องเรียน อาคารเรียน สะอาดปลอดภัย	3.92	0.58	มาก
9. มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง	4.33	0.48	มาก
10. มีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.00	0.59	มาก
11. มีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน	4.17	0.64	มาก
รวม	4.07	0.35	มาก
ด้านงบประมาณ			
12. การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการเรียนการสอน	3.79	0.66	มาก
13. การสนับสนุน ส่งเสริมสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ อย่างเพียงพอ	4.29	0.62	มาก
14. จัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างคุ้มค่า	3.96	0.69	มาก
รวม	4.01	0.33	มาก
ภาพรวม	4.07	0.11	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการของนักศึกษาครู และครู ด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับผู้บริหาร ครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และงบประมาณ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M=4.07$ $S=0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาครูและครู มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และมีความมุ่งมั่นทุ่มเทอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ($M=4.19$ $S=0.19$) รองลงมาคือด้านวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ($M=4.07$ $S=0.35$)

1.2 การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านกระบวนการเป็นการประเมินในด้านการวางแผน การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ ด้านกระบวนการ

รายการ	M	S	ระดับความคิดเห็น
ด้านการวางแผน			
1. เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร	4.38	0.58	มาก
2. ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตร	4.13	0.61	มาก
3. ครูเขียนแผนการสอนได้สอดคล้องกับหลักสูตร	4.04	0.62	มาก
รวม	4.18	0.38	มาก
ด้านการจัดการการเรียนรู้			
4. ฝึกให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	4.29	0.46	มาก
5. กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.13	0.54	มาก
6. สนับสนุนให้ประชาชนชาวบ้านมีบทบาทในกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
7. มุ่งให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.92	0.50	มาก
รวม	4.08	0.12	มาก

รายการ	M	S	ระดับความคิดเห็น
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา			
8. มีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.25	0.53	มาก
9. มีการรายงานผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบ	4.08	0.62	มาก
10. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	3.96	0.62	มาก
รวม	4.10	0.39	มาก
ภาพรวม	4.12	0.21	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการนักศึกษาครูและครูมีความคิดเห็น ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการวางแผน การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการศึกษาในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M=4.12 S=0.21) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า นักศึกษาครูและครูมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการในด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก (M=4.18 S=0.38) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนรู้ (M=4.08 S=0.12)

1.3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านผลผลิตเป็นการประเมินในด้านผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่นักศึกษาครู และครูพัฒนาขึ้น เป็นดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนโรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนบ้านคลองตะเข้ และโรงเรียนวัดปรักกรัก

กลุ่มที่	โรงเรียน	วิชา	เนื้อหา	ชั้น	n	การประเมิน	M	S	t
1.	วัดโบสถ์	วิทยาศาสตร์	วัสดุและการเลือกใช้	ป.2	18	ก่อนเรียน หลังเรียน	9.55 14.41	1.53 1.68	15.00*
2.	วัดโบสถ์	วิทยาศาสตร์	การขยายพันธุ์พืช	ป.5	20	ก่อนเรียน หลังเรียน	7.55 12.55	1.74 1.90	8.77*
3.	บ้านคลองตะเข้	วิทยาศาสตร์	การเปลี่ยนแปลงของวัสดุ	ป.3	15	ก่อนเรียน หลังเรียน	7.40 12.07	2.74 2.57	10.51*
4.	บ้านคลองตะเข้	วิทยาศาสตร์	โครงสร้างพืช	ป.4	18	ก่อนเรียน หลังเรียน	8.33 15.07	2.50 2.13	20.31*
5.	วัดปรักกรัก	วิทยาศาสตร์	วัสดุรอบตัว	ป.2	15	ก่อนเรียน หลังเรียน	5.25 6.75	1.53 1.81	5.48*
6.	วัดปรักกรัก	วิทยาศาสตร์	สารและสมบัติของสาร	ป.5	15	ก่อนเรียน หลังเรียน	10.63 14.38	3.38 3.11	15.00*
7.	วัดโบสถ์	คณิตศาสตร์	การคูณ	ป.3	16	ก่อนเรียน หลังเรียน	10.63 14.38	3.38 3.11	15.00*
8.	วัดโบสถ์	คณิตศาสตร์	รูปเรขาคณิต	ป.5	15	ก่อนเรียน หลังเรียน	7.27 13.77	1.96 1.22	15.48*
9.	บ้านคลอง	คณิตศาสตร์	ปริมาตรและ	ป.2	16	ก่อนเรียน	3.08	1.32	21.82*

กลุ่มที่	โรงเรียน	วิชา	เนื้อหา	ชั้น	n	การประเมิน	M	S	t
	ตะเข้		ความจุ			หลังเรียน	7.85	1.34	
10.	บ้านคลองตะเข้	คณิตศาสตร์	ปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยม	ป.5	15	ก่อนเรียน หลังเรียน	5.73 10.33	1.78 2.18	8.23*
11.	วัดปรักกรัก	ภาษาอังกฤษ	ทักษะการสนทนา	ป.2	15	ก่อนเรียน หลังเรียน	23.94 26.00	2.49 1.79	5.57*
12.	วัดปรักกรัก	ภาษาอังกฤษ	ทักษะการพูด	ป.5	14	ก่อนเรียน หลังเรียน	53.82 56.45	2.14 2.16	3.97*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้ง 12 กลุ่ม

1.4 การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ ด้านผลกระทบ เป็นการประเมินในด้านจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น เป็นดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นกับเกณฑ์ร้อยละ 80

กลุ่มที่	โรงเรียน	วิชา	ชั้น	จำนวน	M	S	t
1.	วัดโบสถ์	วิทยาศาสตร์	ป.2	18	24.64	1.94	8.79*
2.	วัดโบสถ์	วิทยาศาสตร์	ป.5	20	55.05	2.50	13.23*
3.	บ้านคลองตะเข้	วิทยาศาสตร์	ป.3	15	25.47	1.19	4.79*
4.	บ้านคลองตะเข้	วิทยาศาสตร์	ป.4	18	52.00	3.32	4.67*
5.	วัดปรักกรัก	วิทยาศาสตร์	ป.2	15	25.13	2.33	4.50*
6.	วัดปรักกรัก	วิทยาศาสตร์	ป.5	15	51.64	3.93	3.07*
7.	วัดโบสถ์	คณิตศาสตร์	ป.3	16	24.50	2.07	2.73*
8.	วัดโบสถ์	คณิตศาสตร์	ป.5	15	55.05	2.50	13.23*
9.	บ้านคลองตะเข้	คณิตศาสตร์	ป.2	16	26.31	1.80	15.87*
10.	บ้านคลองตะเข้	คณิตศาสตร์	ป.5	15	51.93	5.35	13.31*
11.	วัดปรักกรัก	ภาษาอังกฤษ	ป.2	15	25.19	1.28	3.72*
12.	วัดปรักกรัก	ภาษาอังกฤษ	ป.5	14	51.00	2.32	4.28*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้ง 12 กลุ่ม

อภิปรายผล

การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ของโรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนบ้านคลองตะเข้ และโรงเรียนวัดปรักกรัก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ในการประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านปัจจัยนำเข้า นักศึกษาครูและครู มีผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับผู้บริหาร ครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานด้านวิชาการ และสนับสนุนให้ความร่วมมือในการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น ซึ่งครูผู้สอนทุกโรงเรียนสามารถบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสะดวก และเกิดร่วมมือกันระหว่างครูผู้สอนและปราชญ์ชาวบ้านในการถ่ายทอดองค์ความรู้ บูรณาการสู่แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน วิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ และความมุ่งมั่นทุ่มเทของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญอันดับหนึ่ง (กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน. 2543) ดังนั้น สถานศึกษาที่มีนโยบายนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้พัฒนาผู้เรียน ควรให้ความสำคัญกับผู้บริหารเป็นอันดับแรก อันจะส่งผลทำให้การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนการประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านกระบวนการ นักศึกษาครูและครู มีผลการประเมินเกี่ยวกับการวางแผน การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีการดำเนินการ เป็นขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสำรวจสภาพปัญหาของชุมชน ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชนและความต้องการของผู้เรียน ขั้นที่ 3 เขียนผังหลักสูตร ขั้นที่ 4 เขียนหลักสูตร (กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน 2543) ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามสภาพจริงอีกด้วย อีกทั้งการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ปราชญ์ชาวบ้านมีบทบาทในกระบวนการจัดการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงมีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข อีกทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านผลผลิต พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 12 กลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องมาจากการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สัมผัสกับของจริง รวมถึงได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่องที่พบว่าการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ การใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (มาลีรัฐ สมภาร, 2550; เสาวภาคย์ วิทยานนท์, 2552 ; ประพนอม ทั้งจันทร์แดง, 2553)

การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านผลกระทบ พบว่า จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้ง 12 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน ได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ และเรียนอย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชานนท์ วิสุทธิชานนท์ (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน พบว่า แนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยจะต้องปลูก

จิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่า แก่นสาระ และความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ สร้างจิตสำนึกของความเป็นคนท้องถิ่นนั้นๆ ที่จะต้องร่วมกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนให้มีพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นหรือพิพิธภัณฑ์ชุมชนขึ้น เพื่อแสดงสภาพชีวิตและความเป็นมาของชุมชน อันจะสร้างความรู้และความภูมิใจในชุมชนท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า วิสัยทัศน์ ความรู้ความสามารถ และความมุ่งมั่นทุ่มเทของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญอันดับหนึ่ง ดังนั้น สถานศึกษาที่มีนโยบายนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้พัฒนาผู้เรียน ควรให้ความสำคัญกับผู้บริหารเป็นอันดับแรก อันจะส่งผลทำให้การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการด้านกระบวนการ พบว่า เป็นการประเมินในด้านการวางแผน การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน ได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ เรียนอย่างมีความสุข และเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ ดังนั้นโรงเรียนหรือผู้บริหารที่มีการใช้หลักสูตรแบบบูรณาการไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรมีการนำปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนด้วยอันจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีศึกษากำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรมีการประเมินความต้องการจำเป็นและประเมินบริบทของการนำหลักสูตรท้องถิ่นบูรณาการกับการเรียนการสอนเพื่อเป็นการเพิ่มข้อมูลสารสนเทศและการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังจากใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2543). คู่มือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชานนท์ วิสุทธิชานนท์. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกำรอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านในตำบลคลองแดน อำเภอรือโนด จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ทิพย์ หาสาส์นศรี. (2548). ภูมิปัญญาไทยกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ปณณวิชัย ไบกุลหราบ และคณะ. (2560). รายงานวิจัยการพัฒนาครูด้านการวิจัยโดยผ่านกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (ระยะ 1) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. ประพนอม ทั้งจันทร์แดง และ นิลมณี พิทักษ์. (2553). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง ชุมชนคำแคน ดินแดนน้ำตกห้วยเข โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 4(1), 73-80.
- มารุฒ พัฒนาผล. (2558). การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- มาลีรัฐ สมภาร. (2550). การพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง สมุนไพร โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในหมู่บ้าน ทรัพย์สมบูรณ์ อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมช่วงชั้นที่ 2. *วิทยานิพนธ์ ค.บ. (สาขาวิชาการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สุขแก้ว คำสอน. (2559). ทฤษฎีการประเมิน: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เสาวภาคย์ วิทยานนท์. (2552). ผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การขยายพันธุ์พืชและเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยานนท์ กรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.